

Šį kūrinių draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: parduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama ši kūrinių, esantį bibliotekose, mokyimo ir mokslo įstaigų bibliotekose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

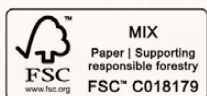
Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale biblioteka.lt

ISBN 978-609-494-093-4

Spausdinta Slovakijoje

www.dk.com

buvo dedamos visos pastangos, kad šioje knygoje pateikiama informacija būtų tiksli. Nei leidėjai, nei autoriai neprisima jokios teisinės atsakomybės už bet kokią asmens sužalojimą, šunų sužeidimą ar kitą žalą bei nuostolius, kurių atsirado atliekant bet kokius šioje knygoje aprašytus veiksmus ar pratimus arba dėl to, jog buvo remiamasi pateikiamais patarimais. Jei jūsų šuo serga arba turi elgesio problemų, kreipkitės į kvalifikuotą specialistą, pavyzdžiui, veterinarijos gydytoją arba elgsenos ekspertą.

TURINYS

I VADAS

Šunų evoliucija	8
Griaučiai ir raumenys	10
Jutimai	12
Kraujotakos ir virškinimo sistemos	14
Šlapinimosi, dauginimosi ir hormonų sistemos	16
Oda ir kailis	18
Šunys religijoje, mitologijoje ir kultūroje	20
Šunys dailėje ir reklamoje	22
Sportiniai ir tarnybiniai šunys	24

2 VEISLIŲ SAŖAŠAS

Primityvieji šunys	28
Darbiniai šunys	38
Špicų grupės šunys	98
Kurtai	124
Skalikai	138
Terjerai	184
Paukštšuniai	220
Šunys kompanionai	264
Mišrūnai	288

3 PRIEŽIŪRA IR DRESAVIMAS

Tampant šuns šeimininku	304
Prieš parsivežant šunį namo	306
Namuose ir išvykoje	308
Subalansuota mityba	310
Kintanti mityba	312
Maisto kiekio kontroliavimas	314
Mankšta	316
Kūno priežiūra	318
Kūno apžiūra	320
Lyderystės rodymas	322
Pradinė dresūra	324
Elgsenos sutrikimai	330
Vizitas pas veterinarą	332
Ligų požymiai	334
Paveldimos ligos	336
Parazitai	338
Rūpinimasis sergančiu šunimi	340
Pirmoji pagalba	342
Veisimas	346
ŽODYNĖLIS	348
RODYKLĖ	350
PADĖKOS	360

ŠPICŲ GRUPĖS ŠUNYS

Virtinė į roges įkinkytų haskių, dumiančių sniegu nuklotais tyrlaukiais, įkūnija špicais vadinamą šunų grupę. Šios grupės šunys pasitelkiami įvairiose veiklose – ganant gyvulius, medžiodant ir sergint turtą. O daugelis smulkesnių šunų yra tiesiog augintiniai. Pažvelgus į daugumą špicų grupės šunų, akivaizdu, kad jie kilę iš vilkų – tai liudija galvos forma, vilkams būdinga kailio spalva ir budri mina.

Daugelis šiuolaikinių špicų grupės šunų išsivystė Arkties regionuose prieš daugybę šimtmečių, nors keletas veislių, tarp jų – čiau čiau (žr. 112 p.) ir akita (žr. 111 p.), kilo iš Rytų Azijos. Senesnę špicų istoriją gaubia paslaptis. Pastaruoju metu dėmesio sulaukė teorija, kad visi špicų grupės šunys kilę iš Azijos, o kai kurie jų kartu su gentimis migravo į Afriką, kai kiti persikėlė per Beringo sąsiaurį ir pasiekė Šiaurės Ameriką.

Tokios veislės kaip Grenlandijos šuo (žr. 100 p.) arba Sibiro haskis (žr. 101 p.) labiausiai išgarsėjo todėl, kad XIX ir XX a. tempė poliarinių regionų tyrinėtojų roges. Šie ištvėringi šunys darbuosė pasibaisėtinomis oro sąlygomis, dažnai buvo priversti prastai maitintis ir neretai patys galiausiai būdavo

suvalgomi, kai tyrinėtojams pristigdavo maisto. Panašius špicų grupės šunis kadaise plačiai naudojo ir Šiaurės Amerikos medžiotojai bei traperiai. Šiandien roges tempiančių špicų veislės pasitelkiamos ištvėrimės varžybose ar kaip pramoga turistams, norintiems patirti, ką reiškia valdyti šunų kinkinį. Kiti špicų grupės šunys talkindavo medžiodant stambius gyvūnus, pavyzdžiui, vilkus ir lokius, ir ganant šiaurinius elnius. Iš Japonijos kilusios akitos buvo išvesti kaip koviniai šunys ir lokių medžiotojai, o dabar dažnai atlieka sarginių šunų vaidmenį. Tarp mažų, nedarbinių špicų galima paminėti smulkų Pomeranijos špicą (žr. 118 p.), kuris buvo selektyviai išvestas iš stambesnių šunų, ir naują veislę – miniatiūrinį haskį Aliaskos klėkajų (žr. 104 p.).

Špicų grupės šunys – tiek dideli, tiek maži – pasižymi savybėmis, būdingomis prie itin šalto klimato prisitaikiusiems gyvūnams. Paprastai jie turi labai storą dvisluoksnį kailį, kurio ilgis ir tankis skiriasi priklausomai nuo veislės kilmės. Kitos savybės, padedančios išlaikyti šilumą vyraujant žemai temperatūrai, yra mažos, smailios ir kailiuku apaugusios ausys bei gausiai plaukuotos letenos. Patrauklus daugelio veislių bruožas yra špicams būdinga iškelta ir virš nugaros užriesta uodega.

Kaip naminiai šunys, daugumos veislių špicai patenkinti gyvenimu šeimoje, bet jie nėra labai lengvai dresuojami. Negavę pakankamai fizinės veiklos ir pramogų gali kelti bėdų, pavyzdžiui, kapstyti duobes arba daug loti.

Grenlandijos šuo

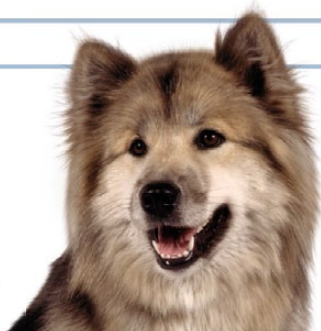
ŪGIS
51–68 cm

SVORIS
27–48 kg

GYVENA
Per 10 metų

Bet kuri spalva

Šis draugiškas šuo pasižymi didžiule jėga ir ištverme, be to, dievina gryną orą, bet jį dresuoti reikia griežtai.

Grenlandijos šunis, klasikinius poliarinių ekspedicijų palydovus, vietos gyventojai naudojo daug seniau nei europiečių ir amerikiečių tyrinėtojai suvokė jų vertę. Šio tipo šunys drauge su migruojančiais žmonėmis atvyko iš Sibiro į Grenlandiją prieš 5 tūkst. metų.

Kad galėtų dirbti prie net iki -56°C nukrintančios temperatūros ir tempti roges, galinčias sverti iki 450 kg, šunims reikia daug ištvermės. Medžiotojai taip pat dresuoja šunis medžioti ruonius bei jūrų vėplius ir net nepabūgti pulti baltųjų lokių. Grenlandijos šunys dirba kaip komanda, bet kartu ir pusiau

nepriklausomai: prie rogių kiekvienas šuo pririštas atskira virve, kad galėtų pasirinkti savo maršrutą per reljefą.

Grenlandijos šunis reikia atidžiai dresuoti ir prižiūrėti, nes jie ir stiprūs, ir užsispyrę, be to, linkę dominuoti (tiesa, labiau prieš kitus šunis nei prieš žmones). Be to, šios veislės šunims reikia fizinių ir protinių iššūkių, kad nenuobodžiautų, todėl geriausia, jeigu jais rūpinasi patyrę šeimnininkai. Auginami tinkamo savininko, Grenlandijos šunys būna linksmi, draugiški ir prieraišūs kompanionai.

AŠIGALIŲ TYRINĖTOJAI

Grenlandijos šunys atliko gyvybiškai svarbų vaidmenį ekspedicijose į Šiaurės ir Pietų ašigalius. Vietinių Arkties regiono tautų šunų kinkinius ir dresavimo metodus naudojo tokie tyrinėtojai kaip Robertas Peary'is (1856–1920 m.) ir Roaldas Amundsenas (1872–1928 m.). Amundsenas (žemiau) pasitelkė Grenlandijos šunis 1911 m. ekspedicijoje į Pietų ašigalį. Vienuolika šunų išgyveno ir kartu su tyrinėtoju pasiekė tikslą. Grenlandijos šunys naudoti darbui Antarktidos bazėse iki pat 1992 m., kai buvo uždrausti naudoti Antarktidėje kaip svetimai rūšis.

Sibiro haskis

ŪGIS
51–60 cm

SVORIS
16–27 kg

GYVENA
Per 10 metų

Bet kuri spalva

Šiam įvairiapusiam ir socialiam šuniui patinka būti žmonių „gaujos“ nariu, bet būtina kontroliuoti jo polinkį vytis grobį.

Sibiro haskiai, kuriuos nuo seno į roges kinkė Šiaurės rytų Sibire gyvenantys čiukčių tautos žmonės, pasižymi didžiule ištverme ir darbo troškimu. Tankus dvisluoksnis kailis saugo nuo ekstremalaus šalčio, o naktį šuo susišildo veidą gauruota uodega.

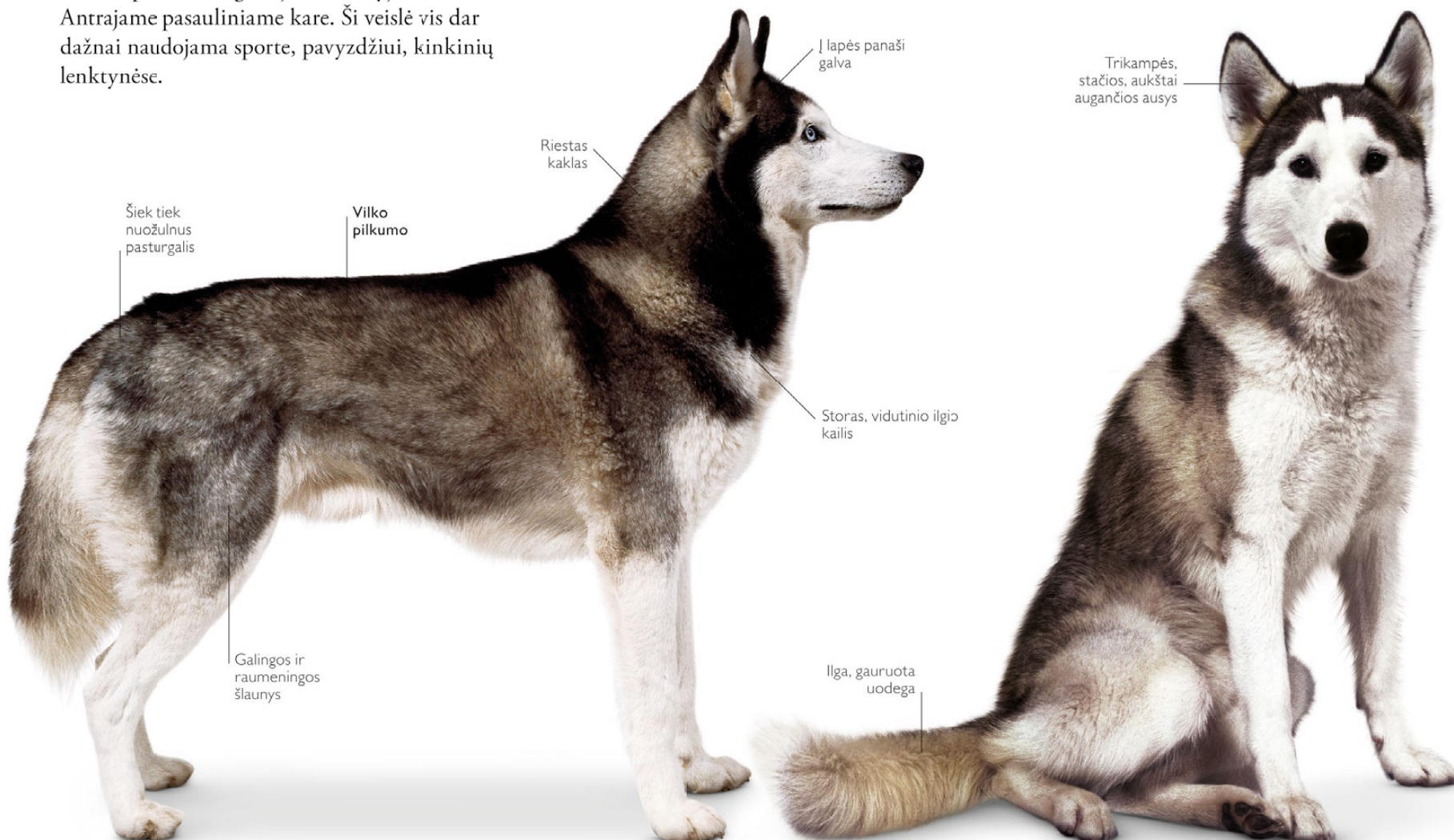
1908 m. haskiai iš Sibiro buvo atvežti į Aliaską dalyvauti šunų kinkinių lenktynėse, ypač 657 km ilgio varžybose *All-Alaska Sweepstakes*. 1930 m. sovietai nutraukė Sibiro haskių eksportą, bet tais pačiais metais Amerikos šunų veisyklų klubas šalyje oficialiai pripažino šią veislę. Sibiro haskiai įrodė savo vertę poliarinėse ekspedicijose ir JAV armijos Arkties paieškos ir gelbėjimo dalinyje Antrajame pasauliniame kare. Ši veislė vis dar dažnai naudojama sporte, pavyzdžiui, kinkinių lenktynėse.

Sibiro haskiai yra romūs ir meilūs kompanionai, tačiau jiems reikia daug mankštintis. Jie yra nepriklausomo būdo, o kadangi instinktyviai linkę ką nors tempti, šunis reikia atsargiai pratinti prie pavadžio. Sibiro haskiai pasižymi stipriais gaujos instinktais, tad jiems reikia tiek žmonių, tiek kitų šunų draugijos. Į mažesnius gyvūnus yra linkę žiūrėti kaip į grobį, todėl šeimnininkai turėtų nuo mažens pratinti šuniuką prie kitų gyvūnėlių. Kailį reikia šukuoti vieną ar du kartus per savaitę.

HEROJUS HASKIS BALTO

1919 m. gimęs Sibiro haskis Balto iš pradžių dalyvavo šunų kinkinių lenktynėse, bet 1925 m. iškilo skubus poreikis keičiamais šunų kinkiniais pervežti difterijos vakcinų suntą iš Ankoridžo į Nomą, siekiant užkirsti kelią epidemijai. Paskutinės komandos priešakyje skuodė Balto, nepabūgęs tūžmastingos pūgos ir stingdančios upės, kad įveiktų galutinę atkarpą ir saugiai pristatytų vakcinas. Spauda šią komandą sutiko kaip didvyrius. Niujorko centriniame parke Balto garbei buvo pastatyta statula, o apie jo žygdarbius sukurtas Holivudo filmas.

BALTO
STATULA
NIUJORKE

Aliaskos malamutas

ŪGIS
58–71 cm

SVORIS
38–56 kg

GYVENA
12–15 metų

 Įvairios spalvos

Pilvas ir kojos baltos spalvos.

Šis stambus, į roges kinkomas šuo gali puikiai pritapti prie gyvenimo šeimoje, jeigu tik gaus pakankamai erdvės ir fizinės veiklos.

Į vilką panėšėjantys Aliaskos malamutai pavadinti pagal Amerikos čiabuvių malamutų gentį, kuri augino šiuos šunis sunkiems kroviniams tempti ir sukarti didelius atstumus per sniegą, kai rogės buvo vienintelė transporto priemonė. Šiandien šie šunys tebe naudojami kroviniams vilkti atokiose Šiaurės Amerikos vietovėse ir sėkmingai dalyvauja šunų kinkinių lenktynėse. Ši veislė, naudojama ir poliarinėse ekspedicijose, pasižymi neįtikėtina ištvėrme, jėga ir atkaklumu, be to, puikiai geba orientuotis ir turi gerai išvystytą uoslę.

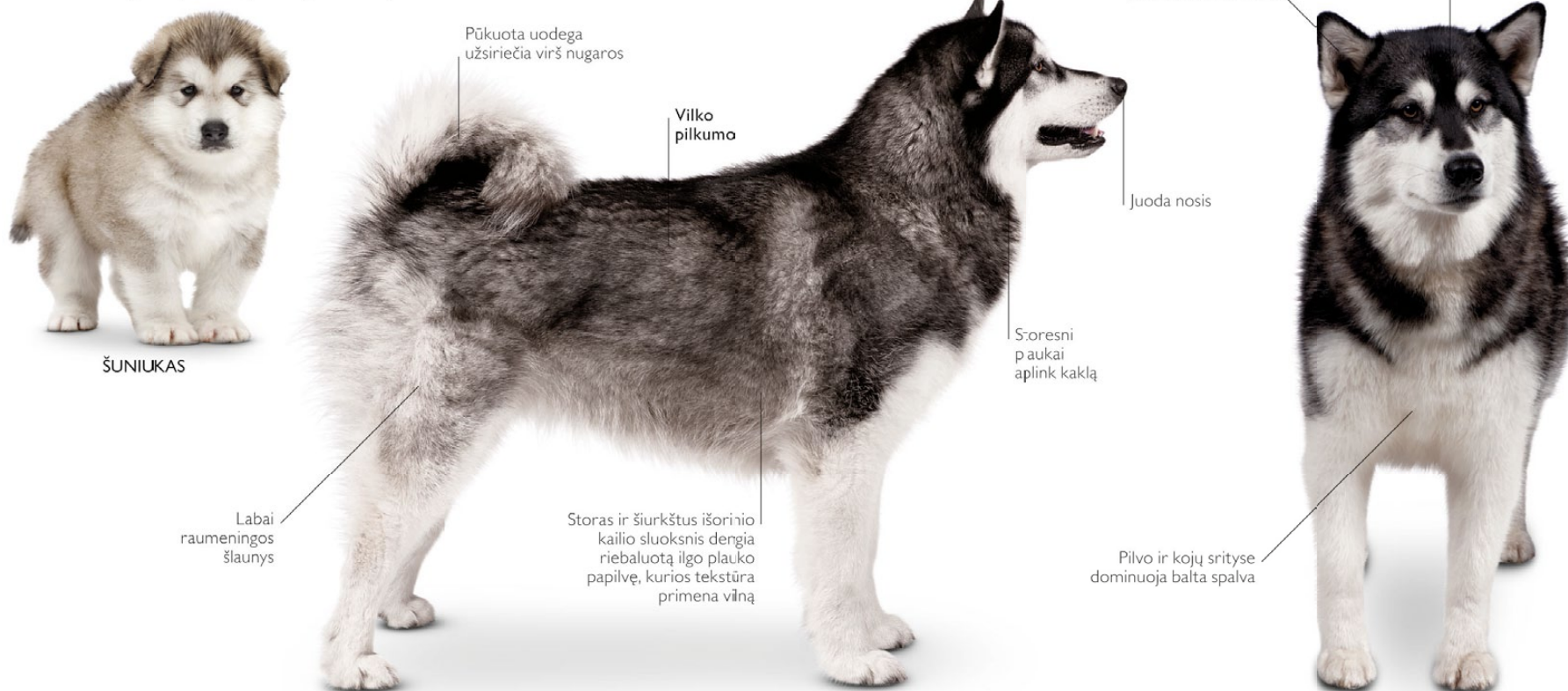
Vis dėlto, kad ir koks būtų ištvėrimingas, Aliaskos malamutas yra draugiškas šuo, bent jau su žmonėmis, todėl nėra patikimas kaip sargas. Šie šunys mėgsta vaikus, bet yra pernelyg stambūs ir padūkę, kad būtų galima palikti juos vienus su mažyliu. Dažniausiai Aliaskos malamutai, ypač patinai, nepakantūs svetimiems šunims, tad iš anksto nepripratinti prie socializavimosi gali greitai tapti agresyvūs. Ši veislė pasižymi stipriais persekiojimo

instinktais ir gali akimirksniu pasileisti paskui mažus gyvūnėlius, jeigu palaiko juos grobiu. Šeimininkai turėtų apdairiai spręsti, kur ir kada leisti Aliaskos malamutui lakstyti be pavadžio. Šie šunys greitai mokosi, tačiau yra užsispyrę, todėl jiems reikia griežtos šeimininko rankos ir dresavimo, kad geri įpročiai būtų įdiegti nuo mažų dienų.

Aliaskos malamutai nesunkiai pritampa prie gyvenimo namuose, jeigu tik kasdien gali bent po dvi valandas palakstyti, o šeimininkai turi sodą, kur šuo galėtų pasivalkioti. Jeigu šuo neišnaudoja visos savo energijos ir ima nuobodžiauti, paliktas namie be priežiūros gali prikresti eibių. Nors pavasarį šuo gausiai šeriasi ir storas kailis suplonėja, gavęs per daug fizinio krūvio karštą dieną gali perkaisti, todėl būtina pasirūpinti, kad galėtų pasislėpti nuo saulės pavėsyje. Užsigrūdinę Aliaskos malamutai su džiaugsmu nakvoja lauke, jeigu tik yra kas palaiko jiems draugiją.

AUKSO VERTĖS ŠUNYS

Per 1896–1899 m. Klondaiko aukso karštinę aukso ieškotojai už malamutų komandą, kuri vilkdavo jų įrangą iš tokių tiekimo miestelių kaip Skagvėjus ar Doson Sitis į aukso kasyklų sritis, mokėdavo milžiniškas sumas – iki 1 500 JAV dolerių. Kiekvienas vyras turėjo gabenti pakankamai atsargų, kad užtektų vieniems metams, įskaitant ir 450 kg maisto. Žiemą malamutų komanda per apsnigtą reljefą esant žemesnei nei nulinio laipsnių temperatūrai galėjo vilkti pusę tonos įrangos. Vasarą kaip nešuliniai gyvuliai galėjo 32 km nešti 23 kg krovinį.

Aliaskos klėkajus

ŪGIS

Žaislinis: iki 33 cm
Mažasis: 33–38 cm
Standartinis: 38–44 cm

SVORIS

Žaislinis: iki 4 kg
Mažasis: 4–7 kg
Standartinis: 7–10 kg

GYVENA

Per 10 metų

Bet kuri spalva

NAUJA VEISLĖ

Šį draugišką špicą Aliaskoje išvedė Linda Spurin ir jos šeima. Jie kryžmino Aliaskos ir Sibiro haskius su mažais šunimis, siekdami sukurti miniatiūrinį haskį, o naująją veislę pavadino klėkajumi – *klee kai*, išvertus iš inuitų kalbos, reiškia „mažas šuo“. Nors Aliaskos klėkajus vis dar retas šuo, veislę jau pripažino kai kurios organizacijos, o JAV ir dar keliose šalyse vykdomos veisimo programos.

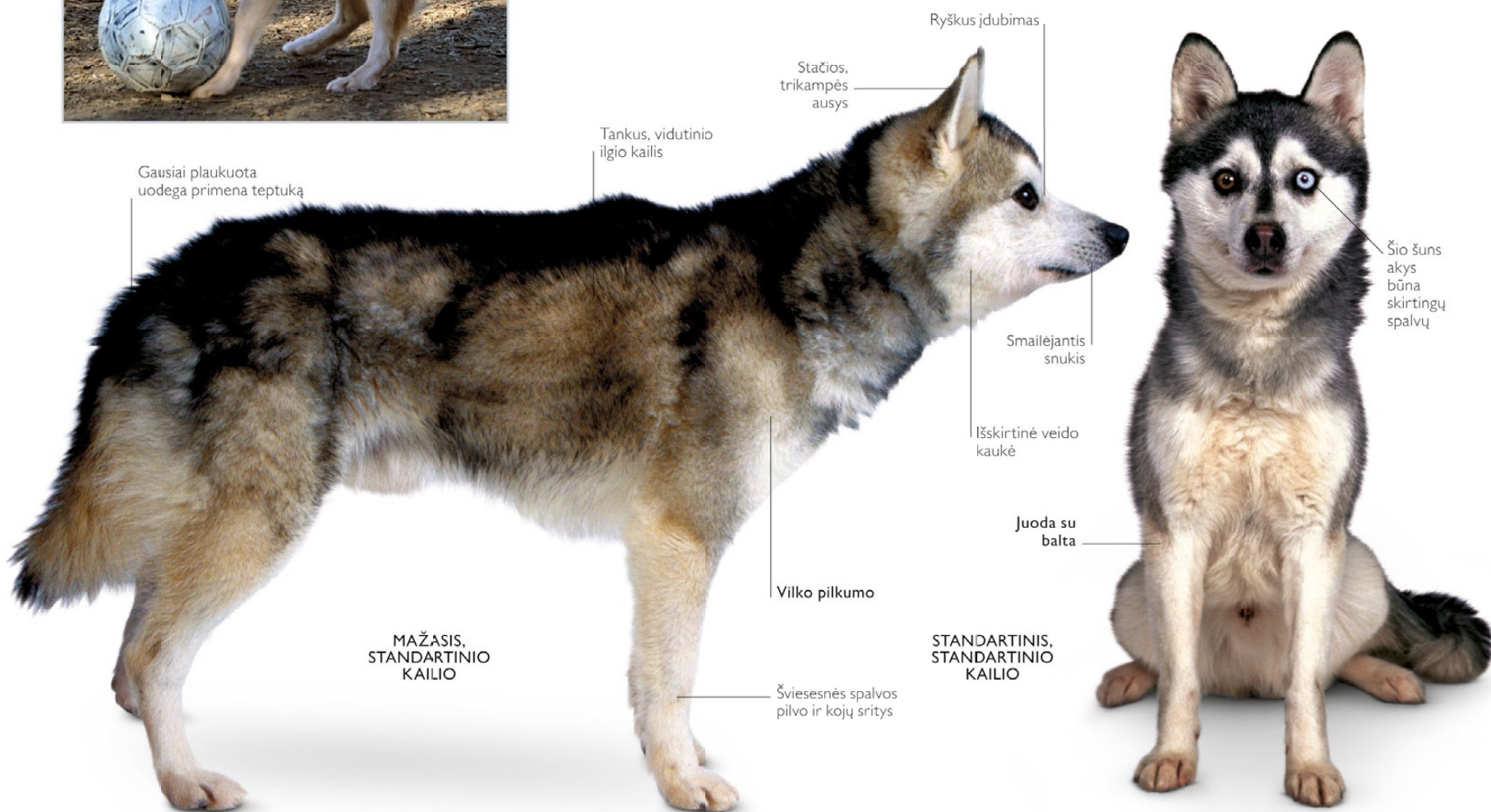
Šis energingas ir smalsus miniatiūrinis haskis šeiminių draugijoje būna drąsus, bet nepažįstamųjų neprisileidžia.

Ši miniatiūrinė Sibiro haskio (žr. 101 p.) versija išvesta XX a. aštuntajame dešimtmetyje kaip naminis šuo. Aliaskos klėkajai būna trijų dydžių – žaislinis, mažasis ir standartinis. Kailis būna dviejų pavidalų – standartinis (trumpas) ir storas (šiek tiek ilgesnis ir tankesnis).

Aliaskos klėkajai mėgsta draugiją ir dievina, kai šeimynykščiai su jais elgiasi kaip su gaujos nariais. Tačiau, priešingai nei stambesnieji jų pusbroliai haskiai, neprisileidžia nepažįstamųjų, todėl klėkajus reikia nuo mažens dresuoti ir pratinti prie socializavimo. Vaikus būtina išmokyti švelniai elgtis su šiais šunimis, nes erzinas Aliaskos klėkajus gali

greitai sudirgti. Šie šunys labai protingi ir smalsūs, tad puikiai jaučiasi paklusnumo ir vikrumo varžybose, o kai kurie Aliaskos klėkajai dresuojami būti terapiniais šunimis.

Aliaskos klėkajus puikiai pritampa vidutinio dydžio namuose, bet, panašiai kaip stambesnis jo giminaitis, trykšte trykšta energija ir reikalauja daug veiklos, įskaitant ir ilgą pasivaikščiojimą kasdien, kad išliktų geros fizinės ir psichinės būklės. Be to, mėgsta pakelti balsą, ypač „kalbėdamasis“ su šeimynykščiais (dėl šios savybės Aliaskos klėkajai yra geri sargai). Šios veislės šunys šeriasi dukart per metus, o storo plauko atstovus reikia dažnai šukuoti.

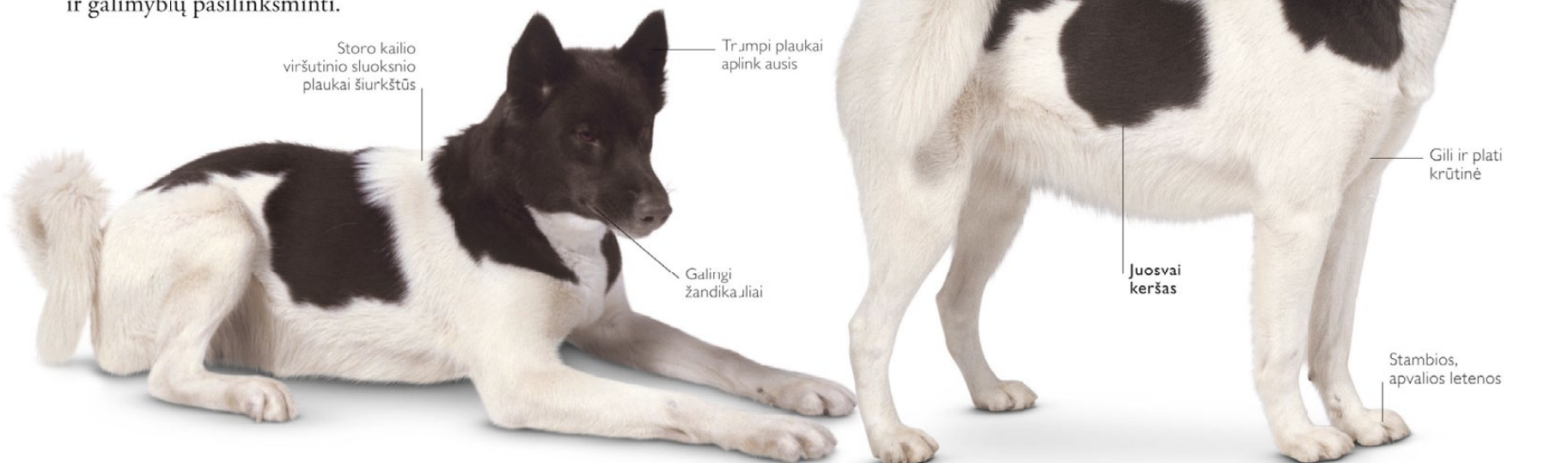

Kanados eskimų šuo

ŪGIS 50–70 cm
SVORIS 18–40 kg
GYVENA Per 10 metų

 Bet kuri spalva
 Gali būti su bet kurios spalvos žymėmis.

Kanados eskimų šunys, arba inuitų šunys, yra viena seniausių ir roges kinkomų veislių pasaulyje, prisitaikiusi išgyventi atšiauriausiomis sąlygomis. Ši veislė natūraliai linkusi lakstyti su gauja ir mėgsta draugiją – tiek šunų, tiek žmonių. Juos dresuoti reikėtų griežtai, tačiau idealiu atveju nešykštėti ir galimybių pasilinksinti.

Storo kailio viršutinio sluoksnio plaukai šiurkštūs

Trumpi plaukai aplink ausis

Galingi žandikauliai

Uodega pakelta ir užriesta virš nugaros

Trumpas, tiesus ir raumeningas kaklas

Juosvai keršas

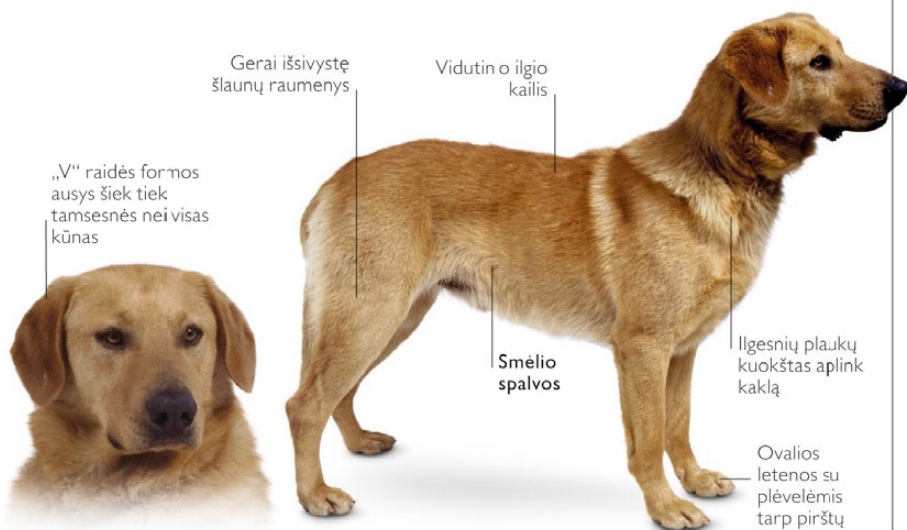
Gili ir plati krūtinė

Stambios, apvalios letenos

Činukas

ŪGIS 55–66 cm
SVORIS 25–32 kg
GYVENA 10–15 metų

Činukai, išvesti JAV XX a. pradžioje rogėms tempti, yra mastifų, Grenlandijos šunų (žr. 100 p.) ir aviganių kryžminimo rezultatas. Ši aktyvi, bet švelnios prigimties ir linksmybes dievinanti veislė gali tapti nuostabiu bet kurios šeimos augintiniu.

Gerai išsivystę šlaunų raumenys

Vidutinio ilgio kailis

„V“ raidės formos ausys šiek tiek tamsesnės nei visas kūnas

Smėlio spalvos

Ilgesnių plaukų kuokštas aplink kaklą

Ovalios letenos su plėvelėmis tarp pirštų

Karelų lokinė laika

ŪGIS 52–57 cm
SVORIS 20–23 kg
GYVENA 10–12 metų

Šis Suomijoje išvestas bebaimis medžioklinis šuo drąsiai stoja į akistatą su stambiais gyvūnais, ypač lokiais ir elniais. Karelų lokinė laika pasižymi stipriais koviniais instinktais, kurie nevirsta agresija prieš žmones, tačiau gali kelti sunkumų, jei aplink yra kitų šunų. Mažai tikėtina, kad šiai veislei tiks gyvenimas namuose.

Tiesus, šiurkštus išorinis kailis

Storesnis plaukų sluoksnis ant kaklo

Veislei būdingos baltos žymės

Šiek tiek įtrauktas pilvas

Juoda su balta

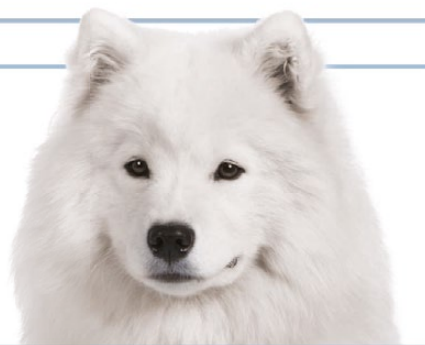
Samojedas

ŪGIS
46–56 cm

SVORIS
16–30 kg

GYVENA
Per 12 metų

Šio stulbinamai patrauklaus šuns kailį reikia nuolat prižiūrėti, bet dėl linksmo būdo jis yra nuostabus augintinis.

Šie dailūs šunys, išvesti klajoklių samodų genčių iš Sibiro, anksčiau naudoti šiauriniams elniams ganyti bei saugoti ir rogėms tempti. Nors samojedai yra ištvermingi ir prie darbo lauke pratę šunys, jiems patinka ir gyvenimas šeimoje, nes jie nuo seno nakvodavo šeiminių palapinėje ir mėgavosi žmonių draugija. Į Angliją šie šunys atvežti XIX a., o maždaug po dešimtmečio pasirodė ir JAV. Sklando daugybė mitų ir nepagrįstų istorijų apie samojedų indėlį į XIX a. pabaigos ir XX a. pradžios poliarines ekspedicijas, bet, atrodo, tikėtina, kad šios veislės šunys tempė roges ekspedicijose po Antarktidą per patį poliarinių tyrinėjimų bumą.

Šiuolaikiniai samojedai išlaikė socialų ir sukalbama temperamentą, dėl kurio juos taip vertino klajoklių šeimos. Šiai veislei būdinga šypsena slepia prierašią prigimtį ir norą su visais draugauti. Vis dėlto samojedai išlaikė ir sarginio šuns instinktus, dėl kurių ir buvo išvesti. Nors jie niekada nebūna agresyvūs, yra linkę loti, jei tik kas kelia įtarumą. Šie šunys

trokšte trokšta kompanijos ir mėgsta protinę bei fizinę veiklą. Kadangi samojedai yra protingi ir energingi, nuobodžiaudami arba likę vieni gali prikrėsti šunybių – prirausti duobių arba prasikasti po tvora. Šie šunys puikiai reaguoja į atsakingų šeiminių komandas, tačiau, norint išdresuoti samojedą, teks apsišarvuoti kantrybe ir atkaklumu.

Būtina kasdien rūpintis prašmatniu ir išskirtiniu samojedo kailiu, kad neprarastų sidabrinio žvilgesio. Atėjus sezoniniam pavilnės šėrimosi metui, šuo gali numesti labai daug plaukų, bet, išskyrus atvejus, kai gyvena labai šiltame klimato, samojedas paprastai šeriasi tik sykį per metus.

Ilga, gauruota uodega iškelta virš nugaros ir gula ant vienos kūno pusės

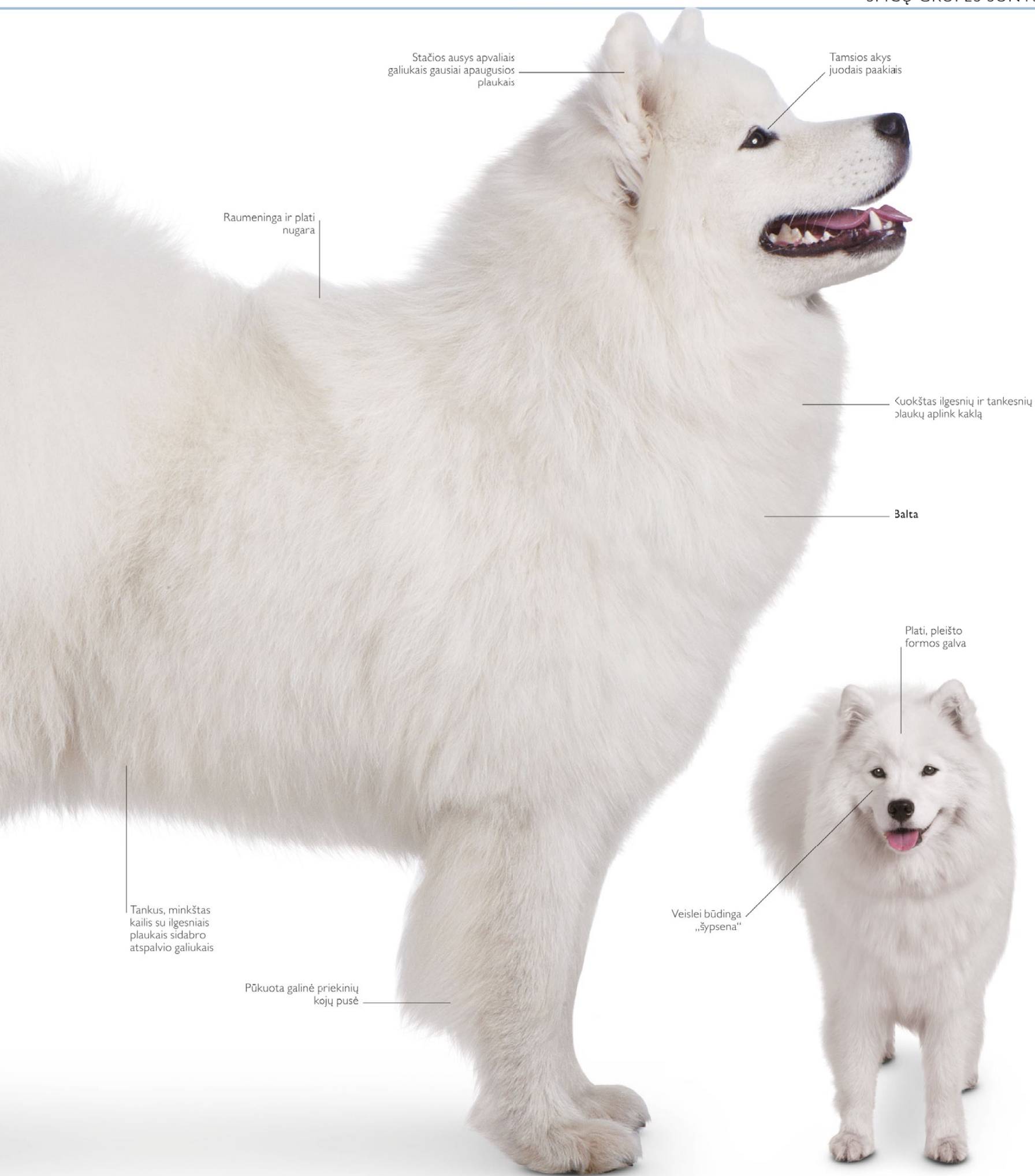

ŠUNIUKAS

KLAJOKLIŲ BIČIULIS

Tradicškai samojedai atlikdavo esminį vaidmenį savo šeiminių iš Sibiro gyvenime, o kai kuriose nuošaliuose bendruomenėse atlieka iki šių dienų (dešinėje). Klajokliai kliaudavosi šunimis, kad šie sergėtų šiaurinių elnių bandas ir stovyklas. Samojedai buvo ne tik darbiniai šunys, bet ir šeimos nariai. Jie galėjo laisvai vaikščioti po *čumq* (tradicinę šeimos palapinę), valgė tą patį maistą, kaip ir žmonės, ir miegojo su vaikais, kad juos sušildytų. Samodų tautos žmonės labai mylėjo savo šunis, o šie savo ruožtu tapo švelnūs ir prisirišo prie žmonių.

Stachios ausys apvaliais galiukais gausiai apaugusios plaukais

Tamsios akys juodais paakiais

Raumeninga ir plati nugara

kuokštas ilgesnių ir tankesnių plaukų aplink kaklą

Balta

Plati, pleišto formos galva

Tankus, minkštas kailis su ilgesniais plaukais sidabro atspalvio galiukais

Veislei būdinga „šypsena“

Pūkuota galinė priekinių kojų pusė

Vakarų Sibiro laika

ŪGIS 51–62 cm
SVORIS 18–22 kg
GYVENA 10–12 metų

 Įvairios spalvos

Šis dailus šuo, išvestas medžioklei Sibiro miškuose, labai populiarus gimtojoje šalyje. Šios veislės šunys yra stiprūs ir pasitikintys savimi, mėgsta persekioti tiek didelį, tiek mažą grobį. Nors Vakarų Sibiro laikos yra nuosaikaus temperamento, dėl polinkio į medžioklę daugumai šeimų nebus tinkamos augintinės.

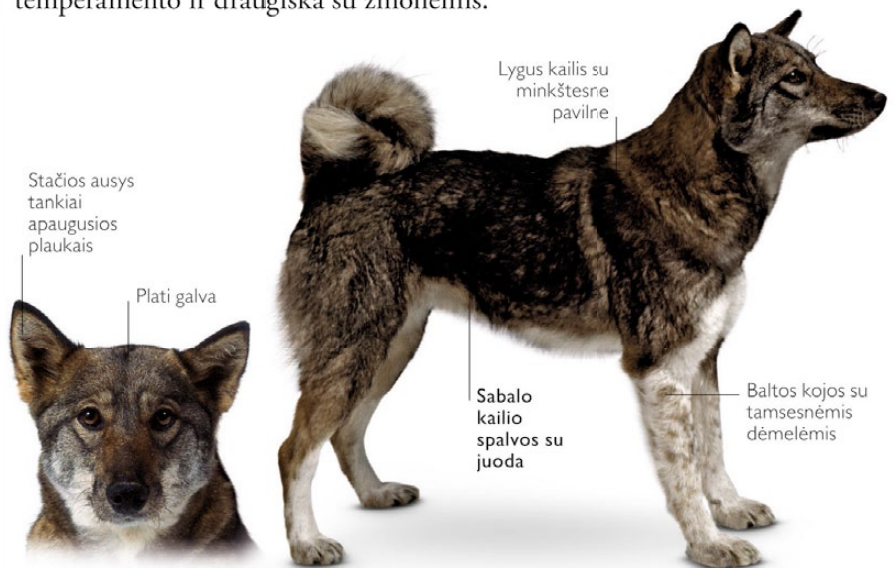

Rytų Sibiro laika

ŪGIS 53–64 cm
SVORIS 18–23 kg
GYVENA 10–12 metų

 Balta
Rausvai ruda
Juosvai kerša

Šis iš Rusijos kilęs medžioklinis šuo labai populiarus gimtojoje šalyje ir Skandinavijoje. Kaip darbinis šuo išvesta Rytų Sibiro laika yra ištverminga, aktyvi ir pasitikinti savimi. Nors paklūsta instinktais persekioti stambius laukinius gyvūnus, yra suvaldoma, nuosaikaus temperamento ir draugiška su žmonėmis.

Rusų europinė laika

ŪGIS 48–58 cm
SVORIS 20–23 kg
GYVENA 10–12 metų

 Balta
Juoda

Laika pripažinta atskira veisle tik XX a. penktojo dešimtmečio pradžioje. Tvirta, bet lieknų galūnių rusų europinė laika daugiausia naudota medžioklėje Rusijos šiauriniuose miškuose. Šis patikimas ir darbštus šuo yra nepamainomas, kai naudojamas tradiciniais sumetimais, tačiau sunkiai prisitaiko prie gyvenimo namų aplinkoje.

Suomių špicas

ŪGIS 39–50 cm
SVORIS 14–16 kg
GYVENA metų

Nacionalinis Suomijos šuo buvo išvestas medžioti smulkesnius laukinius gyvūnus ir iki šiol naudojamas kaip sportinis šuo Skandinavijoje. Dėl akį traukiančios, lapę primenančios išvaizdos, puošnaus kailio ir žaismingumo suomių špicas yra žavus augintinis. Šios veislės atstovai linkę daug loti, tad reikėtų atpratinti nuo šio įpročio nuo mažų dienų.

Suomių laphundas

ŪGIS 44–49 cm
SVORIS 15–24 kg
GYVENA 12–15 metų

 Bet kuri spalva

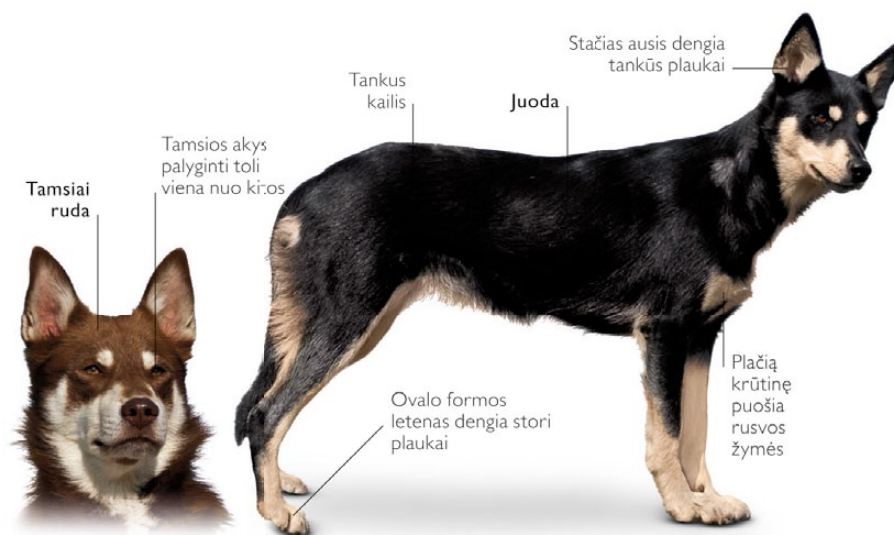
Suomių laphundai, kuriuos Laplandijoje gyvenantys samių tautybės žmonės išvedė iš šiaurinius elnius ganiusių sarginių šunų, tampa vis populiareni tiek Suomijoje, tiek svetur. Šie prieraišūs, ištikimi ir lengvai prie aplinkos prisitaikantys šunys noriai imasi darbo, bet yra laimingi ir gyvendami namuose ar sargaudami.

Suomių šiaurinių elnių ganymo šuo

ŪGIS 46–51 cm
SVORIS Iki 30 kg
GYVENA 11–12 metų

Šie šunys, išvesti sukryžminus suomių laphundus (kairėje), vokiečių aviganius (žr. 42 p.) ir darbinius koliaus, buvo pripažinti atskira veisle XX a. septintajame dešimtmetyje. Suomių šiaurinių elnių ganymo šunis, arba *Lapinporokoira*, vis dar augina šiaurinių elnių medžiotojai, be to, kartais jie laikomi kaip namų šunys. Jie yra ramūs ir draugiški.

Švedijos laphundas

ŪGIS 40–51 cm
SVORIS 19–21 kg
GYVENA 9–15 metų

 Ruda Juoda su ruda
Gali turėti baltų žymių ant krūtinės, letenų ir uodegos galiuko.

Viskuo, tik ne spalva, suomių laphundus (aukščiau) primenančius Švedijos laphundus samių tautos žmonės kadaise naudojo šiauriniams elniams ganyti. Ši veislė populiari Švedijoje kaip namų šuo, bet kitur kol kas nėra plačiai paplitusi. Šie šunys mėgsta draugiją, o jeigu ilgam paliekami vieni, linkę daug loti.

Švedų elkhundas

ŪGIS 52–65 cm
SVORIS Iki 30 kg
GYVENA 12–13 metų

Šie stambūs ir tvirti šunys, dar vadinami jemthundais, išvesti miškinguose Švedijos šiaurės regionuose ir kadaise buvo auginami briedžių, lokių ir lūšių medžioklei. Šiuos šunis naudoja Švedijos ginkluotosios pajėgos, be to, tai yra šalies nacionalinis šuo. Nors švedų elkhundai moka elgtis šeimoje, juos būtina prižiūrėti, kai šalia yra kitų šunų ar naminių gyvūnų.

